

ТАТАРСТАН Республикасы
Аксубай
муниципаль районы
муниципаль беремлеге
ИСКЕ ИЛДЕРЕК АВЫЛЫ

Республика ТАТАРСТАН
Аксубаевский
муниципальный район
муниципальное образование
село Старое Ильдеряково

Исполнительный комитет Староильдеряковское сельское поселение

Сч. №03231643926044551100 к/сч.40102810445370000079 ИНН-1603004952 БИК 019205001
КПП-160301001 ОКПО- 94318576 Отделение –НБ Республика Татарстан Банка России // УФК по
РТ г. Казань ЛБ 039140011 Ст Ил СП

КАРАР

№ 15

30.10. 2025 ел

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерек авыл жирле Башкарма комитетының «2016-2028 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерек авыл жирлегендә мәдәниятне үстерү «муниципаль максатчан программасы турында» 14.11.2015 № 17 карарына үзгәрешләр керту хакынд

Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турынд 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга, «Мәдәният турында» 19 елның 3 июлендәге 1705 номерлы Татарстан Республикасы Законына, Татарст Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерек жирлеге Уставына таян Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерек авыл жирлеге Башкар комитеты КАРАРЫ:

1. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерек авыл жирле Башкарма комитетының «2016-2020 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муницип районы Иске Илдерек авыл жирлегендә мәдәниятне үстерү» муниципаль максатч программасы турында» 14.11.2015 № 17 карарына (№ 52, 16.12.2019 ел, № 13, 18.10.2023; № 12, 17.10.2024 ел карарлар үзгәрешләрен һәм өстәмәләрен исәпкә алып), «2016-20 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерек ав жирлегендә мәдәниятне үстерү "дип үзгәртеп муниципаль программаны кушымтада бире торган редакциядә бәян итәргә.
2. Әлеге Карарны Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының рәсми сайтына (<http://aksubaevo.tatarstan.ru>) урнаштырырга һәм Татарстан Республикасының рәсми хокукы мәгълүмат порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) бастырып чыгарырга.
3. Әлеге Карар үтелешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Иске Илдерек авыл жирлеге
Башкарма комитет жетекчесе

А. А. Морозов

**«2016 -2028 елларга Татарстан Республикасы
Аксубай муниципаль районы Иске Илдерек авыл җирлегендә мәдәниятне үстерү» оза
сроклы муниципаль максатчан программасы**

Программа Паспорты

Программа исеме	«2016-2028 елларга Аксубай муниципаль районы Иске Илдерек авыл җирлегендә мәдәниятне үстерү»
Программаны эшләү өчен нигез	Программа РФ, ТР Конституциясе, федераль кануннар, ТР кануннары нигезендә эшлэнгән. Муниципаль берәмлек уставы, норматив хокукий актлар белән
Муниципаль заказчы-программа координаторы	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерек авыл җирлеге Башкарма комитеты
Программаны төп эшләүчеләр	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерек авыл җирлеге Башкарма комитеты
Программа Максатлары	Аксубай районы Иске Илдерек авыл җирлегендә яшәүчеләрнең мәдәният, сәнгать һәм кинематография өлкәсендәге агымдагы ихтияҗларын канәгатьләндерү һәм яңаларын формалаштыру, җирлектә яшәүчеләр һәм кунаклар өчен мәдәният, кинематография сәнгате учреждениеләренең җәлеп итүчәнлеген арттыру Аксубай муниципаль районы Иске Илдерек авыл җирлеге территориясендә яшәүче гражданның тормышын һәм тынычлыгын саклауны, экстремизмга һәм терроризмга каршы тору, Аксубай муниципаль районы Иске Илдерек авыл җирлегендә аларның чагылышларын профилактикалау һәм кискәтү нигезендә аларның законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен арттыру
Программа бурычлары	1. Милли музыкаль традицияләргә саклау һәм үстерү, заманча музыка сәнгате үстерү; 2. Милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгыту, социаль, этник һәм конфессиональ нигездә конфликтларны профилактикалау һәм булдырмау; 3. Халыкның террорчылык һәм экстремистик идеология чагылышларына түземсезлек атмосферасы тудыруга юнәлдерелгән җәмәгәтчелек фикерен формалаштыру
Җәмәгә ашыру сроклары	2016-2028 еллар
Ярдәмче программалар	- «2016-2028 елларда клуб концерт оешмаларын һәм башкару сәнгате үстерү» "2016-2028 елларда террорчылыкны һәм экстремизмны профилактикалау»

Программаны финанслау күләме	2016-2028 елларга Программаны финанслау күләме 32434,90 мең сум төшкил итә, шул исәптән: 2017 ел-1183,45 мең сум 2018 ел-1201,2 мең сум 2019 ел-1219,25 мең сум 2020 ел-1834,0 мең сум 2021 ел-1861,0 мең сум 2022 ел-1868,0 мең сум 2023 ел-1941,0 мең сум 2024 ел-2017,0 мең сум 2025 елда-5952,0 мең сум 2026 ел-4092,0 мең сум 2027 ел-4443,0 мең сум 2028 ел-4823,0 мең сум Искәрмә: программаны финанслау күләмнәре фараз характерында була һәм, шул елга тиешле дәрәжәдәге бюджетларны формалаштыруны, шулай ук чараларны уртак финанслауга федераль һәм республика бюджетларыннан акчалар бүлөп бирүне исәпкә алып, ел саен төзәтелергә тиеш.
Программаның максатларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижеләре (нәтижеләрне бәяләү индикаторлары) һәм аның бюджет нәтижелеләге күрсәткечләре	Программа чараларын гамәлгә ашыру 2028 елга арттыруга ирешергә мөмкинлек бирәчәк: төрле дәрәжәдәге конкурсларда, фестивальләрдә катнашучылар санын арттыру; массакүләм һәм мәдәни-массакүләм программа чараларында катнашучылар өлешен арттыру; үзешчән сәнгать сәнгатенең клуб формироваиеләрен һәм аларда катнашучылар санын арттыру; жирлек халыкларының этномәдәни үзенчәлеген саклап калуға юнәлдерелгән мәдәни акцияләр һәм программалар саны 5 кә кадәр дөүләт органнары, мәдәни-агарту учреждениеләре, милли-мәдәни берләшмәләр, шулай ук аерым гражданныр белән 2 проектка кадәр уртак проектлар саны чаралары; жирлектә "Сабантуй" татар халык бәйрәмен үткөрү саны -1; террорчылык һәм экстремистик күренешләренң барлык фактларына карата түземсезлек формалаштыруны камилләштерә; Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл жирлегә территориясендә толерантлык, башка мәдәниятләргә хөрмәт идеяләрен пропагандалау һәм тарату өчен бердәм мәгълүмати киңлек булдыру; Яшьләр арасында миллиәтара татулык һәм толерантлык атмосферасының ныгуы.
Программаның үтәлешен тикшереп торуны оештыру системасы	Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл жирлегә Советы; Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл жирлегә Башкарма комитеты.

Программа гамәлгә ашыру өлкәсенә, шул исәптән аны хәл итүгә юнәлдерелгән проблемаларга гомуми характеристика.

Хәзерге вакытта Аксубай муниципаль районының Иске Илдерек авыл җирлегендә муниципаль мәдәният һәм сәнгать учреждениесе эшли. Аксубай муниципаль районы Илдерек авыл җирлегенең мәдәният объектларының гомуми чөлтәре түбәндәгеләрне үз эчә ала: 2 һәркем файдалана алырлык китапханә, 2 мәдәни-ял итү тибындагы учреждение. Аксубай муниципаль районы Иске Илдерек авыл җирлегендә мәдәният һәм сәнгать өлкәсе ярдәм итүгә һәм үстерүгә 2024 елда җирлек бюджетыннан 2017,0 мең сум акча җибәрелгә. Тармакта эшләүчеләр саны 6 кеше тәшкил итә. Шактый акчалар матди-техник база үстерүгә, тармак объектларын төзүгә һәм реконструкцияләүгә, мәдәният учреждениелә җиһазларын комплекслы мәгълүматлаштыруга һәм модернизацияләүгә юнәлтелә.

Социологик тикшеренүләр мәгълүматларына караганда, мәдәният учреждениеләрен гамәлдәге чөлтәре халыкның ихтыяжларын тулысынча канәгатьләндерми. Халыкны бәяләү җитәрлек тәэмин ителмәү беренче чиратта түбәндәге проблемалар белән бәйле:

-мәдәният объектларын урнаштыруның тигез булмавы, гамәлдәге учреждениеләрен чагыштырмача югары "һәркем файдалана алырлык бусагасын" саклап калу;

-мәдәният учреждениеләре күрсәтә торган хезмәтләр күләме һәм төрләре гражданны таләпләренә, өстенлекләренә һәм өметләренә тулысынча туры килми;

-мәдәният учреждениеләренең ял итү һәм иҗат эшчәнлегә, Мәгариф һәм үзлегеннән бел алу, чаралар үткөрү, һәвәскәр берләшмәләр эшчәнлегә өчен заманча югары технология җиһазлар белән җитәрлек дәрәжәдә җиһазландырылмавы, шулай ук халыкның төр категорияләре, шул исәптән хәрәкәт итүләре аз булган һәм тормыш эшчәнлегендә баш чикләүләр булган мәдәният учреждениеләренең файдалана алуын тәэмин итү чарала белән тәэмин ителмәве;

-сәнгатьнең төрле жанрларында (музыкаль, театр), концерт-филармония һәм күргәз эшчәнлегендә фестиваль һәм башка программалар үткөрү, концерт һәм башка сәнгә коллективлары өчен база буларак куллану өчен югары дәрәжәдәге эре заман комплексларга кытлык

Мәдәният өлкәсендә булган проблемаларны җиңү механизмы

Проблема эчтәлегә	Җиңү механизмы
Мәдәни-ял итү тәкъдимнәре гражданны сорауларының бөтен диапазонын капламый	Мәдәни-ял итү эшчәнлегә өлкәсендә эшнең яңа формаларын һәм ысулларын кертү
Мәдәният учреждениеләренең матди-техник базасының җитәрлек дәрәжәдә үсмәве	Тармакның матди-техник базасын ныгыту һәм мәгълүматлаштыру, җиһазларны модернизацияләү, бюджеттан тыш акчалар, дәүләтнеке булмаган структуралар җәлеп итү
Инвалидлар, тормыш эшчәнлегә чикләнгән затлар өчен мәдәният учреждениеләреннән файдалану мөмкинлегә җитәрлек булмау	Мәдәният учреждениеләрен махсус техника белән тәэмин итү, мәдәният учреждениеләрен инвалидлар һәм башка аз хәрәкәтләнүче гражданны өчен җайлаштыру, дистанцион хезмәт күрсәтүне үстерү
Инновацион мәдәни проектлар эшләү һәм аларны гамәлгә кертү зарурлыгы	Инновацион проектларга, ижади остаханәләргә грант ярдәме

Программа максатларына ирешүгә аларның йогынтысын минимальләштерү максатында; рискларны жайга салу һәм алар белән идарә итү чаралары.

Программаны гамәлгә ашырганда хәвеф-хәтәрләргә анализ ясауны муниципаль заказчы - Программаның координаторы - Аксубай муниципаль районы Иске Илдерек авыл җирлеге Башкарма комитеты гамәлгә ашыра.

Иң җитди куркынычларга ярдәмче программаларны гамәлгә ашыруның финанс һәм административ куркынычларын кертәргә мөмкин. Финанс куркынычы программа буенча кабул ителгән финанс йөкләмәләрен тулысынча үтәмәүдән гыйбарәт. Финанс хәвефен чикләү ысулы булып программа чараларының финанс күрсәткечләренә һәм ирешелгән нәтиҗәләргә карап күрсәткечләргә ел саен төзәтмәләр кертү тора. Программа чараларын Аксубай муниципаль районы Иске Илдерек авыл җирлеге бюджетыннан финанслау җитмәү куркынычын киметү мәдәният, социаль партнерлык өлкәсендәге инновацион проектларның инвестицияләр җәлеп итүчәнлегенә механизмнарны булдыру юлы белән гамәлгә ашырыла. Административ хәвеф-хәтәр программа белән нәтиҗәсез идарә итүгә бәйле, бу ярдәмче программаларның максатларын һәм бурычларын үтәмәүгә китерергә мөмкин. Административ куркынычны чикләү ысуллары булып тора:

программа чараларын үтәү барышын тикшереп торы һәм Программаны гамәлгә ашыруга ағымдагы идарә итү механизмын камилләштерү;

программаны гамәлгә ашыруның еллык планнарын формалаштыру;

программа күрсәткечләре (Индикаторлары) үтәлешенә өзлексез мониторинг;

халыкка мәгълүмат җиткерү һәм Программаны гамәлгә ашыру барышы турында белешмәләргә ачык бастырып чыгару.

Хәвеф - хәтәрләр белән идарә итү чараларын күрү программаны гамәлгә ашыруны мониторинглау һәм аның нәтиҗәлелеген һәм нәтиҗәлелеген бәяләү нигезендә Программаны муниципаль заказчысы-координаторы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Программаның төп максатлары, бурычлары, ахыргы нәтиҗәләрен һәм аны гамәлгә ашыру срокларын тасвирлау

Программаның максаты 2016 - 2028 елларга "Татарстан Республикасы мәдәниятен үстерү" республика программасы белән билгеләнгән Татарстан Республикасы Дәүләт мәдәни сәясәтенең өстенлекләренә нигезләнгән.

Аксубай муниципаль районы Иске Илдерек авыл җирлеген социаль-иқтисади үстерү максатларында мәдәният һәм сәнгать өлкәсен тотрыклы үстерү өчен тиешле шартлар тудырып белән беррәттән, әлеге программаның стратегик максаты булып Аксубай муниципаль район Иске Илдерек авыл җирлегендә яшәүчеләргә мәдәният, сәнгать өлкәсендәге ағымдагы ихтияҗларын канәгатьләндерү һәм яңаларын формалаштыру, мәдәният, сәнгать учреждениеләренә җирлектә яшәүчеләр һәм кунаклар өчен җәлеп итүчәнлеген арттыру то. Бу максатка ирешү өчен системалы характердагы кайбер бурычларны хәл итәргә кирәк, шул исәптән:

милли музыкаль традицияләргә саклау һәм үстерү, заманча музыка сәнгатен үстерү;

Аксубай муниципаль районы Иске Илдерек авыл җирлегендә халык сәнгать һөнәрләрен саклау, өйрәнү һәм үстерү;

Аксубай муниципаль районы Иске Илдерек авыл җирлегендә территориясендә урнашкан мәдән мирас объектларының сакланышын һәм алардан нәтиҗәле файдалануны тәмин итү;

Регионара һәм миллиләтара мәдәни хезмәттәшлекне үстерү өчен шартлар тудыру

Программа программа чараларын гамәлгә ашыруның муниципаль дәрәжәсен күздә тотып аларның үзгәрешләренә бурычлары тиешле ярдәмче программаларда чагылдырылган.

"2016 - 2028 елларга концерт оешмаларын һәм башкару сәнгатен үстерү" ярдәмче программасы Милли музыкаль традицияләргә саклау калыны һәм үстерүне, заманча музыка сәнгатен үстерүне максат итеп куя. Җирлектә муниципаль концерт оешмалары чөйрәсендә бүгенге торышын, 2026 елга кадәр концерт учреждениеләренә үсеш перспективаларын чагылдыра.

«Аксубай муниципаль районы Иске Илдерек авыл җирлегендә террорчылыкны һәм экстремистлыкны профилактикалау» ярдәмче программасы террорчылык һәм экстремистлык күренешләренә барлык фактларына карата түземсезлек формалаштыруны, Аксубай муниципаль районы Иске Илдерек авыл җирлегендә толерантлык, башка

мәдәниятләргә хөрмәт идеяләрен пропагандалау һәм тарату өчен бердәм мәгълүмат
киңлеген булдыруны камилләштерә;

Программаны гамәлгә ашыру вакыты-2016-2028 еллар.

Программаны ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү
Программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итү законнарда билгеләнгән төрлелә
бирелә торган федераль, республика, шулай ук Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк
авыл җирлегенә бюджеты акчаларыннан файдалануны күздә тоты.
2016-2028 елларга Программаны финанслау күләме 32434,90 мең сум төшкел итә, шу
исәптән:

2017 ел-1183,45 мең сум

2018 ел-1201,2 мең сум

2019 ел-1219,25 мең сум

2020 ел-1834,0 мең сум

2021 ел-1861,0 мең сум

2022 ел-1868,0 мең сум

2023 ел-1941,0 мең сум

2024 ел-2017,0 мең сум

2025 елда-5952,0 мең сум

2026 ел-4092,0 мең сум

2027 ел-4443,0 мең сум

2028 ел-4823,0 мең сум

Программаны гамәлгә ашыруны ресурслар белән тәэмин итү фараз характерында була һәм
тиешле бюджетларның мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтелергә тиеш.

Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программа чараларын гамәлгә ашыру барышында муниципаль заказчы-координатор төп
башкаручыларның үзара хезмәттәшлеген тәэмин итә, чараларны гамәлгә ашыру барышын
һәм турыдан-туры башкаручыларның акчалардан нәтиҗәле файдалануын тикшереп тора.
Программа чараларын гамәлгә ашыру программа заказчысы тарафыннан Программа
чараларының барлык башкаручылары белән төзәлә торган муниципаль контрактлар
нигезендә Россия Федерациясә һәм Татарстан Республикасы норматив хокукый актларына
төгәл туры китереп гамәлгә ашырыла.

Программаның социаль-иқтисадый нәтиҗәлеләген бәяләү

Мәдәниятнең фундаменталь үзенчәлеген шунда ки, мәдәни эшчәнлекнең мөһим нәтиҗәләре
вакыт буенча кичектерелгән социаль эффектта чагыла һәм интеллектуаль потенциалның
артуында, индивидуумнарның кыйммәт ориентирлары һәм үз-үзләрен тоту нормаларының
үзгәрүендә чагыла, бу ахыр чиктә җәмгыять яшәеше нигезләрендә үзгәрешләргә китерә.

Программада мәдәни эшчәнлекнең агымдагы нәтиҗәләрен генә характерлый торган
индикаторлар һәм цифрлы күрсәткечләр системасын куллану күздә тотыла. Шулай ук вакытта
конкрет ярдәмчә программаларда үз нәтиҗәлеләк күрсәткечләре булырга мөмкин.
Программаны һәм аның ярдәмчә программаларын гамәлгә ашыруның нәтиҗәлеләген бәяләү
Программаның муниципаль заказчысы - координаторы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Программаны гамәлгә ашыруның төп социаль-иқтисадый эффекты Аксубай муниципаль
районы Иске Илдерәк авыл җирлегенә гражданны төрмөшүндә мәдәниятнең социаль ролен
күтәрүдә һәм Иске Илдерәк авыл җирлегендә төрмөш сыйфатын күтәрүдә, мәдәният
өлкәсендә модернизация курсы төрмөшкә ашыру өчен уңай иқтимаый атмосфера тудыруд
чагыла. Бу эффект аерым алганда белдереләчәк:

Аксубай районы Иске Илдерәк авыл җирлегендә яшәүче халыкларның үзенчәлеге булганда бөтенлеген саклап калуга ярдәм итә торган мәдәни киңлек бердәмлеген ныгытуда;

ижади эшчәнлек өчен уңай шартлар тудыруда, мәдәнияттә һәм сәнгатьтә халыкка тәкъдим ителә торган мәдәни байлыкларның һәм мәгълүматның төрлелеген һәм аңлаешлылыгын тәмин итүдә;

мәдәниятне икътисадый үстерү процессларын активлаштыруда һәм тармакка җөлеп ителә торган дәүләтнеке булмаган ресурсларны үстерүдә;

Мәдәниятне үстерү бурычлары әйләнә-тирә мохитне саклау бурычлары белән тыгыз бәйләнгән. Кагыйдә буларак, бу элемент мәдәни ландшафтларны һәм истәлекле урыннарны саклау өлкәсендә, музей-тыюлыклар эшчәнлегендә күренә. Истәлекле урыннар һәм саклана торган тарихи-мәдәни территорияләр системасын формалаштыру Экология һәм табигый мирасны саклау проблемаларын хәл итүгә турыдан-туры бәйле. Шулай итеп, Программа мәдәниятне үстерү проблемаларын әйләнә-тирә мохитне саклау бурычы белән тыгыз бәйләнештә хәл итә. Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеге программада каралган максатчан индикаторларга һәм күрсәткечләргә фактта ирешү дәрәжәсе буларак бәяләнә.

«2016- 2028 елларга клуб концерт оешмаларын һәм башкару сәнгатен үстерү ” ярдәмч программасы

Паспорт

Муниципаль ярдәмчә программа исеме	«2016-2028 елларга клуб концерт оешмаларын һәм башкару сәнгатен үстерү “
Муниципаль ярдәмчә программаның максаты	Аксубай районы Иске Илдерәк авыл җирлеге территориясендә бердәм мәдәни киңлек булдыру һәм саклап калу; мәдәният учреждениеләренә муниципаль берәмлекләрнең җирле үзидарә органнары, иҗтимагый берләшмәләр һәм оешмалар, мәгариф системасы учреждениеләре, массакүләм мәгълүмат чаралары, иҗат һәм дини оешмалар белән ведомствоара хезмәттәшлеген үстерү; -халыкта гражданлык үзенчәлеген, әхлакий-әхлакий һәм толерант дөньяга караш формалаштыру буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру. - эш юнәлешләрен һәм формаларын камилләштерү; - мәдәни-ял итү учреждениеләрендә чараларның сыйфатын яхшырту
Муниципаль ярдәмчә программа бурычлары	Мәдәниятне, сәнгатьне үстерү, җирлекнең тарихи-мәдәни мирасын саклап калу һәм популярлаштыру өчен шартлар тудыру. План нигезендә массакүләм һәм бәйрәм мәдәни-массакүләм чаралар уздыру. Мәдәни-ял итү чараларында катнашучылар санын арттыру. «Мәдәният» өлкәсендә халыкта гражданлык тәңгәллеген формалаштыруны, ижади потенциалны ачуны, толерантлык тәрбияләүне, этника һәм конфессияләргә мөнәсәбәтләр културасын тәмин итә торган системаны үстерү һәм модернизацияләү
Муниципаль ярдәмчә программаның муниципаль	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл җирлеге Башкарма комитеты

заказчысы							
Муниципаль ярдәмче программаны эшләүче	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерек авыл җирлегә Башкарма комитеты						
Муниципаль ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары	2016-2028ел						
Муниципаль ярдәмче программаны финанслау чыганаclarы, шул исәптән еллар буенча:	Финанслау чыганаclarы булып Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Емелькино авыл җирлегә бюджеты акчалары тора						
	Чыгымнар (мең сумнарда)						
	Барлыгы	2017	2018	2019	2020		
Җирле бюджет акчалары	32440,90	1183,45	1201,2	1219,25	1834,0		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
	1861,0	1868,0	1941,0	2017,0	5952,0	4092,0	4443,0
	2028						
	4823,0						
Муниципаль ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның планлаштырыла торган нәтижеләре	Төрле дәрәжәдәге конкурсларда, фестивальләрдә катнашучылар санын арттыру; Клуб формироваииеләрендә катнашучылар алган дипломнар, премияләр санын арттыру; Массакүләм һәм мәдәни-массакүләм программа чараларында катнашучылар өлешен арттыру; Үзешчән сәнгать сәнгатенең клуб формироваииеләрен һәм аларда катнашучылар санын арттыру;						

I. Ярдемче программа гамәлгә ашыру өлкәсенә, шул исәптән аны хәл итүгә юнәлдерелгән проблемаларга гомуми характеристика.

Кешеләрнең рухи тормышын оештыручы факторларның берсе буларак мәдәниятнең социаль роленең артуы җәмгыять үсешенең хәзерге этабының үзенчәлегә булып тора. Шулай ук вакыт мәдәният кешелекнең рухи тәҗрибәсе буларак кына түгел, ә һәр кешенең иҗатка сәләтен формалаштыручы, кеше яшәешенә нигез салучы, цивилизацияле тормышның кыйммәтләре һәм формаларын саклап калу сәләтен формалаштыручы үзенчәлекле чынбарлык буларак танытып чыгыш ясый. Кешенең иҗади көчләрен, сәләтләрен һәм талантларын чагылдыру һәм үстерү өчен кирәкле шартлар булу җәмгыятьнең мәдәни үсешенең кирәкле критерие булып тора. Халыкның тормыш сыйфатының мәдәни өлешен яхшыртуга юнәлдерелгән мәсьәләләрне хәл итү җирле үзидарә органнарының мәдәният өлкәсендәге вәкаләтләрен гамәлгә ашыру һәм өлкәгә проблемаларны программ-максатчан метод нигезендә хәл итү зарурлыгы белән билгеләнә. Муниципаль ярдемче программа чараларын гамәлгә ашыру мәдәният учреждениеләренең матди-техник базасын ныгытуга юнәлдерелгән-бу хәзерге шартларда мәдәниятне социаль-иқтисадый үсешнең иң мөһим ресурсларының берсе буларак тануны билгели торган конкрет адымнар.

Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру мәдәни эшчәнлекнең барлык субъектлары катнашында социаль әһәмияткә ия максатларга ирешергә мөмкинлек бирәчәк, бюджет ресурсларын нәтиҗәле тотуны тәэмин итәчәк һәм аларга ярдәм итәчәк:

1. Мәдәниятне, сәнгатьне үстерү, җирлекнең тарихи – мәдәни мирасын саклап калу һәм популярлаштыру өчен шартлар тудыру.
2. План нигезендә массакүләм һәм бәйрәм мәдәни-массакүләм чаралар уздыру.

ПРОГРАММАДА КАРАЛГАН ЯРДӘМЧЕ ЧАРАЛАР ИСЕМЛЕГЕ

1. Мәдәни-ял итү системасын модернизацияләү.

Әлеге процессны камилләштерү чаралары системасында:

- клуб, китапханә системасында хәзерге этапта халык белән эшләүнең өстенлекле юнәлешләрен билгеләү;
- инновацион рәвешләрне һәм ысулларны үстерү;
- районның муниципаль берәмлекләре белән үзара хезмәттәшлекне тәэмин итү;
- мәдәни-ял итү чараларын популярлаштыру.

Мәдәни-ял итү учреждениеләрендә мәгълүмати, фәнни-теоретик һәм методик тәэмин итү.

- «мәдәният» өлкәсендә программалар һәм методикалар комплексын эшләү;
- балаларда, яшүсмерләрдә һәм яшьләрдә патриотик тәрбия формаларын, методларын һәм чараларын эшләү;
- җирлекнең социаль-иқтисадый үсешендә киңрәк мәдәният учреждениеләре өчен шартлар тудыру;
- халыкның ижади потенциалын үстерүгә ярдәм итү;

Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл җирлегендә террорчылыкны һәм экстремистлыкны профилактикалау ярдәмче программасы паспорты

Ярдәмче программа исеме	«Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл җирлегендә террорчылыкны һәм экстремистлыкны профилактикалау» (алга таба-Ярдәмче программа)
Ярдәмче программаны төп эшләүчеләр	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл җирлеге Башкарма комитеты
Ярдәмче Программаның Максаты	Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл җирлеге территориясендә яшәүче гражданның тормышын һәм тынычлыгын саклауны, экстремизмга һәм терроризмга каршы тору, Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл җирлегендә аларның чагылышларын профилактикалау һәм кисәтү нигезендә аларның законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен арттыру
Ярдәмче Программа бурычлары	Милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгыту, социаль, этник һәм конфессиональ нигездә конфликтларны профилактикалау һәм булдырмау; Халыкның террорчылык һәм экстремистик идеология чагылышларына түземсезлек атмосферасы тудыруга юнәлдерелгән жәмәгәтчелек фикерен формалаштыру
Гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	2016-2028 еллар
Ярдәмче программаны финанслау күләме һәм чыганаclarы: :	Ярдәмче программаны финанслауның гомуми күләме Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл җирлеге бюджеты акчалары саны 30,3 мең

	сум төшкил итә, шул исәптән 2016 елга-3 мең сум 2017 елга -3,05 мең сум 2018 елга-3,1 мең сум 2019 елга-3,15 мең сум 2020 ел-1,0 мең сум 2021 елга-1,0 мең сум 2022 елга-1,0 мең сум 2023 елга-3,3 мең сум 2024 елга-3,3 мең сум 2025 ел-3 мең сум 2026 ел-2 мең сум 2027 ел-2 мең сум 2028 ел-2 мең сум Искәрмә: ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фараз характерында була һәм , тиешле елга тиешле дәрәжәдәге бюджетларны формалаштыруны, шулай ук чараларны уртақ финанслауга район һәм республика бюджетыннан акчалар бүлеп бирүне исәпкә алып, ел саен корректировкаланырга тиеш.
Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның көтелә торган нәтижеләре	Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру террорчылык һәм экстремистлык күренешләренә барлык фактларына карата түземсезлек формалаштыруны камилләштерә; Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл җирлеге территориясендә толерантлык, башка мәдәниятләргә хөрмәт идеяләрен пропагандалау һәм тарату өчен бердәм мәгълүмати киңлек булдыру; Яшьләр арасында милләтара татулык һәм толерантлык атмосферасының ныгуы.
Ярдәмче программаның үтөлешен тикшереп торыны оештыру	Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруны Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл җирлеге Советы тикшереп тора.

II. Программа хәл итүгә юнәлдерелгән проблемага характеристика

Ярдәмче программаны эшләү һәм гамәлгә ашыру өчен нигезне Россия Федерациясе Конституциясе, шәхеснең, җәмгыятьнең һәм дәүләтнең иминлеген тәэмин итү өлкәсендәге федераль законнар, 2009 елның 5 октябрендәге Россия Федерациясендә террорчылыкка каршы торыу концепциясе, 2027 елга кадәр чорга Россия Федерациясенең дәүләт милли сәясәт стратегиясе, шулай ук милләтара, дин ара мөнәсәбәтләрне гармонияләштерүгә юнәлдерелгән нигезләмәләрен үз эченә алган башка стратегияләр, концепцияләр, нигезләр төшкил итә. Яшьләргә патриотик тәрбия бирү.

Иҗтимагый-сәяси, милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләрнең торышы, тулаем алганда тотрыклылык, яхшы күңеллелек, төрле социаль төркемнәр, милләتلәр һәм диннәр вәкилләренең конструктив хезмәттәшлеге белән характерлана. Соңгы елларда дин тотучылар саны артты.

Шул ук вакытта Ярдәмче программаны эшләү һәм аны алга таба гамәлгә ашыру зарурлыгы Татарстан Республикасында Террорчылыкка һәм экстремизмга каршы көрәш өлкәсендәге хәзерге вазгыятьнең киеренке булып калуына бәйле.

Террорчылыкка һәм экстремизмга каршы көреш практикасы хәзерге вакытта дәүләт хакимияте органнарының, җирле үзидарә органнарының, иҗтимагый хәрәкәтләрнең һәм барлык гражданның тырышлыгын берләштерүне таләп итә.

Чараларны үтәү Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл җирлегендә торган аеруча кискен проблемаларны хәл итәргә мөмкинлек бирәчәк, террорчылыкка каршы тотрыклылык дәрәжәсен күтәрүдә уңай тенденцияләр тудыру гомуми иминлекне ныгытуга турыдан-туры йогынты ясаычак.

III. Ярдемче программа чаралары
«2016-2028 елларга Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл җирлегендә террорчылыкны һәм экстремистлыкны профилактикалау»

№ п/п	Чара исеме	Үтәү вакыты	Башкаручы (киләшү буенча)
1	Өстәмә чараларны гамәлгә ашырырга: авыл яшьләренең мәшгульлеген тәмин итү, ял итү һәм һөнәри белем алу мөмкинлекләрен киңәйтү; авыл яшьләренең иҗтимагый хәрәкәтен үстерү буенча	2016-2028 ел	Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл җирлегендә Башкарма комитеты", Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының "мәдәният бүлеген" МКУ, яшьләр эшләре һәм спорт бүлеген.
2	Яшүсмерләр арасында экстремизмны профилактикалау өлкәсендә программа һәм проектларның республика конкурсында катнашу һәм аларны балалар һәм яшьләр оешмалары эшчәнлегендә гамәлгә ашыру.	2016-2028 ел	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеген, "ӘМР мәдәният бүлеген" МКУ, »ӘМР "мәгариф бүлеген" МКУ
3	Җирлекнең дини берләшмәләрендә гыйбадәт вакытында дин тотучыларга дини түземлелекне формалаштыруга һәм саклауга, шулай ук дин тотучыларда террорчылыкны һәм экстремизмны конфликтлы ситуацияләргә хәл итүнең кабул ителмәслек ысуллары буларак бәяләүне булдыруга ярдем итә торган системалы мөрәҗәгать итү инициативасы белән чыгарга.	2016-2028 ел	Җирлек башлыгы
4	Басма һәм электрон массакүләм мәгълүмат чаралары материалларына, укыту-методик әдәбиятка һәм башка басмаларга аларда милләтара һәм төбәкара розгыш-талаш тудыру билгеләрен ачыклау	2016-2028 ел	Россия Эчкә эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүлеген (киләшү буенча)

	өчен экспертиза үткөрүне оештырырга.		
5	Потенциаль куркыныч объектларны паспортлаштыру.	2016-2028 ел	Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүлеге (килешү буенча), Иске Илдерәк авыл җирлеге Башкарма комитеты
6	Жәмгыятьтә әхлакый сәламәтлекне ныгыту, милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр, кешеләр күп була торган объектларның террорчылыктан саклануы, халыкның тормышын тәэмин итү объектлары проблемалары буенча «түгәрәк өстәлләр» үткөрү.	2016-2028 ел	«Мәгариф бүлеге «МКУ», Мәдәният бүлеге " МКУ, Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты ОДМС
7	Формаль булмаган берләшмәләргә ачыклау буенча рейдлар.	2016-2028 ел	Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүлеге(килешү буенча)
8	Теркәлмәгән дини һәм милли берләшмәләргә ачыклау өчен дини конфессияләр һәм милли диаспоралар вәкилләргә белән әңгәмәләр үткөрү	2016-2028 ел	Россия Федераль миграция хезмәтенә ТР буенча идарәсенә Аксубай районы бүлеге(килешү буенча)
9	Кешеләр күп була торган биналарда гадәттән тыш хәлләр килеп чыккан очракларда гамәлләр буенча уку дәресләргә үткөрүне оештыру	2016-2028 ел	Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл җирлеге башкарма комитеты, Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүлеге(килешү буенча), «ТР буенча ФПСның 102 ПЧ (килешү буенча)
10	Барлык типтагы мәгариф учреждениеләрендә экстремизмның, бигрәк тә милләтара һәм динара дошманлыкка өндәүчә теләсә нинди формаларының, зур куркыныч булуын аңлату буенча класс сәгатьләрен системалы үткөрү	2016-2028 ел	«Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге, Аксубай муниципаль районының дини конфессияләр вәкилләргә (килешү буенча), Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүлеге (килешү буенча)
11	Ярдәмче программа чараларын мәгълүмати яктыртуны оештыру	Ел дәвамында	«Сельская новь» газетасы редакциясе (килешү буенча), Иске Илдерәк авыл җирлеге клубларында стендлар